

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Qvaestio LXIX. De effectibus Baptismi. In Decem Articulos diuisa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

QVÆSTIO LXIX.

De Effectibus Baptismi.

In Decem Articulis diuisa.

ARTICVLVS I. II. III.

Utrum per Baptismum tollatur omnis culpa & pœna?

¹ Hæretici.

Quidam hæretici fenserunt per baptismum peccata non tolli, sed solum radi, regi, seu non imputari, sic tamen vt reipla maneat. Ita quidam Proclus Origenista apud Epiphanium hæresi 64. & postea Messaliani teste Theodoro lib. 4. fabularum hæreticarum sub finem. Idem docent Lutherani & Calvinista.

ART. I.

Baptismus tollit omnia peccata. ¹ Ex Scripturis.

Dico Primò, Per baptismum omnia peccata ita tolluntur, vt nullum omnino remaneat, quod verè & propriè sit peccatum.

Probatur Primò, Ex Scripturis. ad Rom. 6. v. 3. *Quicumque baptizati sumus in Christo IESV, in morte ipsius baptizati sumus, id est, in similitudinem mortis Christi: quæ similitudo in hoc consistit, quia sicut in Christo per mortem extincta est vita corporalis, ita in nobis per baptismum, qui est imitamen passionis & mortis Christi, extincta est vita peccati, id est, ipsum peccatum, & vis nocendi.*

Est imitatio mortis & resurrectionis Christi.

Vbi Aduerte, Baptismus esse imitationem Mortis, & Resurrectionis Christi: Mortis quidè, quia sicut in Christi morte, duo sunt, alterum externum, scilicet profusio sanguinis ex tormentis: alterum internum, scilicet extinctio vitæ corporalis: ita in baptismo, externum est profusio aquæ, vel immersio in illam, internum est extinctio vitæ peccati. Similiter Resurrectionis est imitatio, in qua externum est emerisio è sepulchro, internum vita immortalis. Ita in baptismo est emerisio ex aqua, & vita spiritalis. Sicut ergo in Christo vita corporalis penitus extincta est, & omnino noua & immortalis collata; ita per baptismum penitus extinguitur peccatum, & confertur vita noua & spiritalis.

² Verè delet & extinguit omne peccatum.

Hinc patet Primò, Baptismus non solum directè institutum, vt deleat peccatum originale, sed omne id quod peccati rationem habet siue magni siue parui, & vt conferat vitam caelestem.

Patet Secundò, Peccatum reuerà deleri & extingui, non autem tantummodò radi, aut non imputari, sic vt reipsa maneat: quod commentum non solum apertissimis Scripturis repugnat, quæ passim docent peccata, iniquitates, maculas & inquinamenta peccatorum deleri, tolli, ablu, mundari; sed etiam contradictionem intulit. Non enim potest peccatū esse, & non imputari: nam Deus necessariò omne peccatorem reputat inimicum. Psalmo 5. *Odisi omnes, qui operantur iniquitatem: & Sapientia 14. Odisio est Deo impius, & impietas eius.* Idem probari potest ex cap. 2. Epistolæ ad Colossenses versu 11. 12. 13.

Confirmatur ex Figuris baptismi.

Idem confirmatur ex Figuris Baptismi. In Diabulo omnes peccatores sunt delcti: sic in baptis-

mo omnia peccata. 1. Petri 3. In mari Rubro omnes Egyptij, qui Iudæis à tergo erant, sunt submersi: sic in baptismo omnia peccata, quæ sunt præterita à tergo: 1. ad Corinth. 10. de quo typo vide D. Augullinū concione 1. in Psalmum 113. & Gregorium lib. 9. Epist. 39. vnde Michæ 7. *Projiciam in profundum maris omnia peccata vestra.* In Iordane lepra Naaman penitus curatur, 4. Reg. 5. Probatica piscina omnes curabat morbos. Ioannis 5. in quem locum vide Chrysostrum.

² Ex Concilijs.

Probatur Secundò, Ex Concilijs. Concil. Carthaginense IV. cap. 1. *Querendum, inquit, ab eo (scilicet ab Episcopo consecrando) si in baptismo omnia peccata, id est, tam illud originale contractum, quam illa quæ voluntariè admissa sunt, dimittantur.* Concilium Florent. Huius Sacramenti effectus est remissio omnis culpe originalis & actualis, omnis quoque pœna quæ pro culpa debetur. Concilium Tridentinū sess. 5. can. 5. sub anathemate definit *Per baptismum tolli reipsa omne id, quod in homine rationem peccati habet, & non tantum radi, aut non imputari.* Vide sequentia verba.

³ Ex Patribus.

Probatur Tertiò, Ex Patribus; qui omnes idè docent. D. August. in Enchirid. cap. 52. *Sicut in Christo vera mors facta est, ita in nobis vera remissio peccatorum: sicut in ipso vera resurrectio, ita in nobis vera iustificatio.* Chrysostrum homil. ad baptizandos. *Etsi mollis, etsi fornicator, etsi totius malitia nodis adstrictus, cum ad natatoria venerit, purior solis radijs eleuatur.* Ratio est, quam hic attulit D. Thomas, scilicet, quia baptismus est imitatio mortis & resurrectionis Domini: ergo sicut per mortem extinguitur tota vita corporalis, ita per baptismum totum peccatum.

Concupiscentia improprie dicitur peccatum.

Argumenta hæreticorum solum probare nituntur, Concupiscentiam esse propriè peccatum, quæ cum maneat in baptizatis, censent nò omne peccatum tolli. Sed in hoc perperam laborant, vt alibi ostendendum. Nam Concupiscentia dicitur interdum peccatum in Scripturis, vt ad Rom. 6. 7. 8. non propriè, sed per Metonymiam; idque triplici de causa. Primò, Quia ex peccato est orta. Secundò, Quia inclinat ad peccatum. Tertiò, Quia est obiectum peccati, seu obiectiue malum; si enim consentias, peccatum committitur. Vide Concilium Trident. sess. 5. can. 5. vbi duas priores causas adfert. Et D. Augustinum de Nupt. & Concupiscent. lib. 1. cap. 23. & 26.

³ ART. II.

Dico Secundò, Per baptismum tollitur non solum omnis culpa, seu macula peccati, sed etiam omnis reatus, id est, obligatio pœnæ. Definitur in Capitulo Maiores. de Baptismo & eius effectu. Et in Concilio Florent. supra. Et in Tridentino supra. ait enim Concilium baptizatos esse *Innocentes, immaculatos, puros, innocios; Deoque dilectos, ita vt nihil prorsus eos ab ingressu calorum remoretur, si moriantur.* Idem constat ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine, quæ baptizatis penitentiam iniungere non solet. Vnde Ambrosius in illud cap. 11. ad Rom.

Tollit etiã omnem reatum pœnæ.

ad Roman. v. 29. Sine penitentia enim sunt dona & vocatio Dei, ait; Gratia Dei in baptismo non querit gemitum aut plandum, aut opus aliquod, nisi solam ex corde professionem.

Differentia inter Baptismum & reliqua Sacramenta quo ad remissionem omnis peccati.

Vbi Aduerte, non aliam dispositionem requiri ad totius poenae remissionem, quam quae praecise necessaria est ad remissionem culpa: quod secus se habet in alijs omnibus Sacramentis, vbi maior dispositio necessaria est ad remissionem totius poenae, quam totius culpa. Idem docet D. Augustinus lib. 2. de Peccatorum meritis & remissionem, cap. 28. qui ob hanc causam ait, statim ad calum migrare eum, qui accepto baptismo moritur. Ratio est eadem quae supra num. 1. Per baptismum enim perfecte incorporamur Christo passo & morienti; & ita nobis communicatur ad remedium eius passio, ac si ipsimet passi & mortui essemus; atqui Christi passio est sufficientissima satisfactio pro peccatis nostris: ergo non est opus alia satisfactione. Consentaneum enim erat, vt efficacia passionis Christi in aliquo Sacramento plenè communicaretur: ad hoc autem aptissimus erat baptismus: Tum quia est primum, quo Christo inserimur, eiusque benignitatem & suauem iugum experiri incipimus: Tum quia est mortis Christi imitatio. Aduerte tamen; haec intelligenda de poena, quae peccato debetur apud Deum, non apud homines; vt notat D. Tho. ar. 2. ad 3. quando enim peccatum est contra leges Principum, duplex reatus incurritur; apud Deum scilicet & apud Rempublicam; ille tollitur baptismo; hic no, idque ob multa incommoda, quae inde possent sequi.

Non tollit poenam homini debitam.

ART. III.

Non tollit poenaltates vitae praesentis.

Dico Tertio, Per baptismum non tolluntur statim poenaltates vitae praesentis, sed id fiet in vita futura. Vbi nota ex peccato posse duplicem nasci poenam. Primo, Directè, qualis est poena damni & sensus, quae per iustitiam diuinam forissecus infligitur; & haec tota condonatur. Secundo, Indirectè, quatenus per peccatum tollitur donum quod impediabat defectus, qui alioquin ex nuda natura orirentur, quo dono sublato, reipsa oriuntur & vocantur poenaltates: haec non tolluntur baptismo in hac vita, sed in futura. Quod sic intellige, quia baptismus confert gratiam, quae est semen gloriae, per quam in resurrectione tolletur omnis defectus à nobis.

Adde; Quod gratia iuxta primam institutionem debeat immunitas ab omnibus istis poenaltatibus. Vnde nisi ob iustas causas censuisset Deus eas in hac vita relinquendas, baptismus statim sustulisset illas. Sunt autem istae, Concupiscentia, ignorantia, & corporis patibilitas. Vnde D. Augustinus lib. 4. contra Iulianum cap. 2. In carne, inquit, sanctorum, non exstinguitur ista concupiscentia, vt peior hostis superbia caueatur. Et Concilium Trident. sess. 5. can. 5. dicit Relictam esse ad agonem.

ARTICVLVS IV. & VI.

Virum per Baptismum conferantur tam adultis, quam infantibus Gratia & Virtutes?

Conferunt gratiam & virtutes.

Respondetur; per baptismum conferri tam infantibus, quam adultis gratiam internam & virtutes: nempe Fidem, Spem, Charitatem, & quae has necessariò comitantur.

Notandum est, Ecclesiam semper tenuisse, tam paruulos quam adultos per baptismum sanctificari, iustificari, & Deo gratos fieri. An autem hoc fiat per aliquas qualitates seu habitus virtutum infusus, non semper ita certum fuit in Ecclesia; vt patet ex Cap. Maiores. & ex Concilio Viennensi, vbi definitur haec sententia D. Thomae, tanquam probabilior. Nos, inquit, generalem attendentes efficaciam mortis Christi, quae per baptismum applicatur pariter omnibus baptizatis, opinionem secundam, quae dicit tam paruulis, quam adultis conferri in baptismo informantem gratiam & virtutes, tanquam probabiliorum, & dictis sanctorum, & Doctorem Modernorum magis consonam, sacro approbant Concilio ducimus esse eligendam. quam sententiam tenent poene omnes Doctores Scholastici. Nunc autem videtur esse de fide, vel certè fidei proxima: Nam Concilium Trident. sess. 6. cap. 7. & can. 11. eam aperte docet: ait enim, Iustificationem non esse solam peccatorum remissionem, sed & renouationem interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiae & donorum. Et infra, affirmat iustitiam nos verè in nobis recipere, eamque vna cum Fide, Spe, & Charitate infundi. Et can. 11. Gratiam & Charitatem in cordibus nostris diffundit & inhaerere. Quae loca non possunt intelligi, nisi de donis habitualibus. Actus enim no infunduntur, neque permanent in nobis, neque dantur secundum cuiusque dispositionem: cum tamen Concilium dicat Iustitiam infundit secundum cuiusque dispositionem: haec enim omnia sunt habituum.

Concilium Viennense censet id probabilius.

Tridentinum non definit.

Idem aperte colligitur ex Scripturis, in quibus Peccata, labe, macula, inquinamenta peccatorum, & prauitas mentis dicuntur tolli, deleri, ablu. At hoc non potest fieri, nisi per veras virtutes, & caelestia dona; sine quibus etiam non potest intelligi Renouatio mentis, regeneratio hominis, reformatio secundum similitudinem Dei, &c.

Colligitur ex Scripturis.

Idem insinuant Patres cum dicunt, Baptismum esse vitam virtutum; vt Cyprianus epist. 1. ad Donatum. Tribuere statum diuinum, ex quo sequantur diuina operationes, Dionysius cap. 2. Ecclesiastica Hierar. Illuminare, Clemens Alexandrinus lib. 1. Pædagogici cap. 6. & Chrysostomus homil. 1. ad Neophytos. Exornare animam pretiosis monitis & spiritalibus ornamentis, Basilii exhortatione ad baptismum, & saepe Chrysostomus. Quae omnia satis insinuant veras virtutes infundi.

Insinuant Patres.

Ratio est: Quia baptismus verè iustificat; iustificatio autè non fit sine gratia & virtutibus. Hinc patet, non minùs certum esse, infantibus infundi hos habitus virtutum, quam adultis; quia testimonio citata generatim loquuntur de iustificatione, & effectu baptismi.

Ratio.

ART. V. Virum conuenienter attribuantur Baptismo quidam actus virtutum?

ART. VII. Utrum effectus Baptismi sit apertio ianua regni caelestis?

Hi duo Articuli per se sunt satis clari. Vide D. Thomam.

ART.

ARTICVLVS VIII.

Verum Baptismus in omnibus
aequalem effectum
habeat?

6
Paludanus
centet Ba-
ptismum in
paruulis
morituris
inæqualem
gratiam
conferre.

Paludanus dist. 4. q. 1. existimat paruulos, qui cum solo baptismo morituri sunt, inæqualem gratiã accipere in baptismo. Ratio ipsius est; Quia sunt ad inæqualem gloriã prædestinati. Cuius ratio vltior est, quia homines beati, ad equare debent Angelos beatos, *vt*, inquit, *latera Ciuitatis sunt æqualia*, iuxta Apocal. cap. 21. Alij aliam rationem asserunt, nempe homines esse creatos ad instaurandas sedes Angelorum; & idcirco omnes ferè impares in gloria: sicut omnes Angeli, iuxta D. Thomam sunt impares in gloria. Sed hæc sententia parum est probabilis: nam fundamenta vel falsa sunt, vel incerta.

Scottus
incertum
putat.

Ad hanc sententiam prope accedit Scotus dist. 4. quæst. 7. & Gabriel ibidem quæst. 2. qui docet incertum esse an Sacramentum vni maiorem, alteri maiorem conferat gratiam, vel propter prædestinationem ad maiorem gradum gloriã, vel propter impetrationem per ministros Ecclesiæ, vel parentes. Verum absolute contrarium est tenendum. Pro quo

7
In paru-
lis, & equè
dispositis
adultis
æqualem
habet effe-
ctum.
Cyprian.

Dico Primò, Baptismus in omnibus paruulis, & etiam in omnibus adultis æquè dispositis, æqualem effectum habet, qui neque ratione prædestinationis, neque ratione impetrationis ministro- rum est auctior. Est communis sententia Docto- rum exceptis paucis.

Probat ex Patribus: Cyprianus epist. 76. ad Magnum, expressè docet baptisimi effectum, quantum ex ipso est, æqualem esse in omnibus. Idquæ probat Primò, Ex definitione Concilij Carthaginensis. Secundò, Quia sicut sol æqualiter radios suos effundit, ita baptismus. Tertio, Probat ex c. 16. Exodi, vbi sine discrimine sexus aut ætatis singuli de Manna accipiebant eandem mensuram, scilicet Gomor. Quarto, Ex Parabola feminis à Domino super omnem terram seminati, quamuis ex terra varia fecunditate inæquales fructus procreant. Idem docet epist. 59. quia Deus non est personarum acceptor. Confirmat exemplo Elisei, qui, excitans paruulum, se illi æqualem reddidit.

Nazianz.

Gregorius Nazianzenus Oratione in S. Baptisma, *Quamuis Minister*, inquit, *alius alium probitate vincat, eadem tamen vtriusque baptisimi vis est.* Idem sæpè docet Augustinus vt lib. 4. de Baptismo cap. 20. & Tractatu 5. in Ioannem: Chryso- stomus homil. de suo reditu; *Multi me absente baptizati sunt; quid tum? Nihil minus habet gratiæ, non claudicat Dei donum.*

Augustin.

Chrysost.

Ratio est, Quia baptismus operatur ex institutione Christi; quæ fixa, certaque est, neque ex parte ipsius variatur: vt apertè colligitur ex Concilio Tridentino sess. 7. can. 7. de Sacramentis in genere. Item operatur ad modum agentis naturalis: ergo vbi est æqualis dispositio, sicut est in infantibus, æqualem effectum producit.

Ad fundamentum Paludani aliorumque, Respondeo: Prædestinatio non postulat, vt quis extraordinario modo gratiam maiorem accipiat;

sed, vno sinatur quis mori, donec per ordinaria media ad gradum gratiæ & gloriæ destinatum pertingat; alioqui dicere poterimus, infantibus etiam interdum dari gratiam sine baptismo; vt si sint prædestinati, & mors imminet ante baptismum. Item bonis operibus prædestinatorum plus præmij respondere, quàm non prædestinatorum, vt attingant mensuram decretam. Adde prædestinationem non esse factam ad certum gradum gloriæ ante præuisionem meritorum, vel applicationis remedij; vt alibi satis probatum est. Ac proinde totum hoc fundamentum corruit.

Eueritur
fundamen-
tum oppo-
siti senten-
tiæ sumptū
ex Præde-
stinatione.

Ex his satis patet, Vi Sacramenti, & ex parte Dei, æqualem gratiam dari per baptismum. Quod autem huic effectui non addatur aliquis gradus gratiæ ex deuotione Ministri, vel offerentis, colligitur ex ipsdem testimonijs. Et probatur; Quia, si deuotio Ministri potest infanti aliquè gratiæ gradum impetrare, cur non etiam poterit adulto? Item, si hoc potest, dum coniungitur Sacramento, cur non etiam potest sine Sacramento? Nam per accidens Sacramento coniungitur, nec vim ex eo habet. Denique hæc deuotio poterit infanti impetrare illum gradum gratiæ sine baptismo, & sic non erit ei necessarius baptismus ad salutem.

Eueritur
& alterum
fundamen-
tū sumptū
ex deuotio-
ne ministri
vel offe-
rentis.

Ratio est, Quia operi bono cuiusque hominis iusti solum respondet augmentum gratiæ habitualis & gloriæ in operante, eò quòd hoc opus sit limitatum, ac proinde ex natura sua non promoueat in Deum, nisi ipsum operantem; præsertim cum operans nõ sit caput aliorum in spiritualibus: ergo non potest alijs immediatè gratiã conferre. Et Confirmatur, Quia hoc proprium est meritis Christi nobis per Sacramenta applicatis: hæc enim, quia sunt infinitæ efficaciæ, possunt ad alios extendi; præsertim cum Christus sit Caput in spiritualibus. Item, gloria est essenziale meritum præmium: oportebat enim, vt vltimus finis, cum posset cadere sub meritū, non daretur nisi ob meritum: ergo non datur, nisi ob merita, vel propria, vel certè propter merita Christi nobis applicata. Patet Consequentia; Quia meritis aliorum hominum respondet gloria ipsorum tanquam essenziale & adæquatum præmium, eò quòd sint limitata. Potes tamen alteri impetrare auxiliū præueniens, quo se disponat ad gratiam suo actu promerendã: hoc enim auxiliū non est essenziale præmium tui operis quo impetras, sed secundariū; essenziale enim tibi manet. Sic omnis, qui pro altero orat, sacrificat, &c. sibi meretur gratiam & gloriam primariò; alteri impetrat auxiliū præueniens, vt summum, quo ille operetur; quod auxiliū non habet locum in paruulis.

Nemo po-
test alteri
mereri im-
mediatè
iustitiam &
gloriam.

Sed solum
auxiliū
preueniẽs.

Dico Secundò, Valdè probabile est, baptismū eo maiorem conferre gratiam ex opere operato, quo melior fuerit dispositio suscipientis. Idẽ censendum est de cæteris Sacramentis. Est communior sententia Doctorum, tenenda in praxi; etsi fortè contrarium speculatiuè nõ sit improbabile. Probat ex Concilio Trident. sess. 6. c. 7. vbi loquens de iustificatione per baptismū, dicit singulos *recipere iustitiam secundum mensuram quam Spiritus S. paritur singulis, & secundum propriam cuiusque dispositionem & cooperationem.* Idem docet Damasceus lib. 4. c. 10. de Fide Orthodoxa: *Peccatorum remissio, inquit, omnibus aque per baptismum donatur, gratia vero Spiritus sancti secundum proportionem fidei & paritatis.*

8
Sacramen-
ta melius
dispositio
dant maio-
rem gratiã.

Ratio est, Institutio Christi, qui sic statuit, quia iustissima distributioni diuinae sapientiae consentaneum erat, ut melius disposito amplius daretur; consentaneum id quoque, ut homines excitentur ad feruentiorem preparationem. Simile quid videmus in causis naturalibus, quae meliorem effectum in subiectum aptius inducunt.

Aduerte tamen, Si Sacramenta haberent vim determinatam sibi annexam, sicut habent res naturales, non posset haec sententia defendi. Nam calidum ut quatuor nunquam poterit amplius efficere, quam quatuor gradus, quantumuis subiectum patiens fuerit aptum: pari modo si Sacramentis certa mensura gratiae appensa est, nunquam poterit illa excedi. Quare exillimandum est, Dominum singulis Sacramentis vim illimitatam dedisse omnium meritorum suorum, sic tamen ut vnumquodque non exereret illam infinitam cum quavis dispositione, sed secundum certam mensuram, prout maior vel minor esset dispositio: v. g. ut Baptismus habenti dispositionem ut duo, conferat quatuor: Eucharistia, octo. Confirmatio, sex. Habenti autem dispositionem ut ducenta, Baptismus conferat 400. Eucharistia, 800. Confirmatio, 600. Non enim omnia Sacramenta equelem gratiam conferunt eidem dispositioni; quamquam incertum sit quantam vnumquodque conferat. Censetur autem dispositio melior, quae omnibus consideratis melior est, magisque proportionata ad Sacramenti effectum. Multitudo peccatorum, quae est in subiecto, non minuit aestimationem dispositionis: haec enim aestimatio pendet ex posituius conditionibus dispositionis. Vnde habens mille peccata mortifera, & alter habens solum originale peccatum, si eodem actu dispositi accedant ad baptismum, aequalem gratiam postuiam accipient.

Nota, inter Sacramenta & causas naturales differentiã.

Quae censetur melior dispositio.

ARTICVLVS IX.

Virum Fictio animi, baptismi effectum impediatur?

Notandum est, *Fictum* dici multis modis: ut patet apud D. Thomam ex Augustino, qui possunt reduci ad duos modos. Primo, ut *Fictus* dicatur, qui exterius simulat se velle baptizari, & tamen interius non vult, & haec fictio non solum ipsum effectum Sacramenti impedit, sed etiam ipsum Sacramentum inualidum & irritum reddit. Secundo, *Fictus* dicitur, qui accedit indispositus, perinde ac si legitime dispositus esset: quod fit dupliciter. Primo, si solum negatiue sit indispositus; id est, si solum careat dispositione necessaria ad gratiam ex ignorantia inculpa iuris vel facti. Secundo, Contrarie, ut si ei placeat adhuc aliquod peccatum mortiferum. Hi recipiunt quidem Characterem, sed non gratiam. Dices, D. August. lib. 1. de Baptismo c. 12. insinuat etiam ficto remitti peccata eo momento, quo baptizatur, licet statim, baptismi finito, propter fictionem redeant: His, inquit, qui ficto corde baptizantur, aut peccata nullatenus dimittuntur, quia Spiritus S. discipline effugiet fictum, aut ipso temporis puncto per vim Sacramenti dimissa iterum per fictionem replicantur. Respondeo, D. August. loquitur disunctiue, & alterum necessario credendum proponit haereticis, ut suum inde propositum consequatur, suam vero sententiam alibi satis expli-

Obiectio ex S. Aug. soluitur.

Fictus quis, & quoru[m] plures.

cat, ut lib. 6. de Baptismo cap. 1. & lib. de Penitentiae medicina cap. 2.

Notandum Secundo, Gabrielem in 2. dist. 32. qu. 1. existimare Fictum accedentem accipere quidem remissionem peccati originalis, eo quod hoc non requirat poenitentiam; non tamen remissionem actualium, quia poenitentiam postulant. Sed omnino fallitur, quia originale non dimittitur sine infusione gratiae; ut aperte colligitur ex Conc. Trid. sess. 5. can. 5. & sess. 6. c. 4. Gratia autem etiam reliqua delet, quia omnibus peccatis mortiferis repugnat; quae etiam causa est cur vnum actuale mortiferum non possit dimitti sine alio. De quo plura infra.

DVBIVM I.

Virum effectum peccati venialis impediatur gratiam Baptismi?

Quidam Affirmant. Insinuat Paludanus dist. 4. q. 5. & satis aperte Pet. Soto de Sacramentis in genere lectione 9. Respondeo, Certum est non impedire infusionem gratiae, & remissionem peccati originalis & mortalis: ut recte docet Scotus dist. 4. q. 7. & comunitur DD. Imò idem expressè tenet D. Thomas de Eucharistia, quae summam puritatem requirit. Vide a. 8. q. 79. Ratio est, Quia peccatum veniale non repugnat infusioni gratiae, vel augmento eius; ut patet in hominibus iustis: ergo si alioqui sufficiens adit dispositio, Sacramentum conferet etiam primam gratiam: operatur enim instar causae naturalis in subiecto disposito. Confirmatur, Quia affectus peccati venialis potest consistere cum opere meritorio: ut ibidem docet Scotus: fieri enim potest, ut cum quis facit opus meritorium, concomitanter faciat peccatum veniale: ergo &c. Dices, Repugnat effectui baptismi peccatum veniale, qui est remissio omnis culpe & omnis poenae; ac proinde videtur esse violatio Sacramenti. Resp. Esse quidem aliquam irreuerentiam, sed ob materiae exilitatem, non esse mortiferam: primario enim effectui, qui est gratia & regeneratio, non repugnat peccatum veniale; sed solum secundario effectui.

Paludanus, Soto.

Peccatum veniale non repugnat primario effectui Baptismi.

Sed debite reuerentia.

Nec potest esse finis sui recipiendi Baptismi.

Dices, Quid si id, in quo est peccatum veniale, sit finis susceptionis baptismi; ut, vana gloria, fauor Imperatoris. Respondeo, Si est finis cur absolute velis baptismum, alioqui recufaturus, non accipis gratiam: nam finis, cur immediate afficeris baptismi & Christianae religioni, non est honestus; & habet coniunctum affectum ad id, quod religioni est cotrarium. Si autem fauor iste sit causa mouens, cur te applices ad baptismum ob debitum finem expectandum, nec habes affectum actuale ad id quod religioni repugnat, non impeditur fructus, modò alioqui praecesserit sufficiens dispositio: quo modo olim complures baptizati fuere in gratiam Imperatoris.

DVBIVM II.

Qua dispositio requiratur ad effectum Baptismi?

Notandum; Esse varios baptismi effectus: nempe Characterem, Gratiam iustificationis, Remissionem culparum, & Remissionem poenarum. Dico Primo, Ad Characterem suscipiendum non requiritur alia dispositio, quam quae necessaria est ad substantiam Sacramenti. Patet hoc ex dictis supra.

Et Eadem requiritur dispositio ad Characterem, quae ad Sacramentum.

suprà. Ratio est, Quia cum substantia Sacramenti sit iterabilis, signum est semper imprimi Characterem: nam huius initerabilitatis non potest esse ratio alia, quam signum aliquod indelebile impressum.

12
Ad gratia
sanctificati-
onem in adul-
tis requiri-
tur
14 Fides.

Dico Secundò, Ad effectum baptismi, qui est gratia sanctificans, requiritur in adultis motus Fidei, Spei, & Pœnitentiæ, si adsit conscientia peccati mortalis. Colligitur ex Conc. Trid. sess. 6. c. 6. 7.

Ac primùm, Motum Fidei requiri, patet: Quia fides est humana salutis initium, fundamentum & radix omnis iustificationis, sine qua impossibile est placere Deo; ut docet Conciliū sess. 6. c. 8. ex Apostolo. Unde sequitur, eum qui sine fide supernaturali, cum humana dumtaxat credulitate, seu persuasione, baptizatur, non consequi gratiam: quia deest fundamentum iustificationis. Quam ob causam Ecclesia providè constituit tempus bene longū Catechumenis, ut plenè instruantur in articulis necessarijs, & credant ex toto corde sicut oportet: sicut Philippus postulabat ab Eunuchō Act. 8. v. 37.

Dices, Ergo nunquam Fides infunditur per hoc Sacramentum, cum semper ei debeat supponi tanquam necessaria dispositio.

Baptismus
vel partem
vel augmentū
habetis
fidei, con-
ferat.

Respondeo, Actus Fidei necessariò supponitur baptismi, saltem ordine naturæ, ut gratia sanctificationis conferat; non tamen habitus fidei necessariò supponitur. Fieri enim potest, ut actus ille primò eliciatur in instanti terminatio baptismi; & tunc baptismus in eodem momento conferat habitum, saltè ex parte: altera enim pars dabitur vi dispositionis. Quòd si actus ille Fidei, tempore antecedit illud instans, tunc baptismus non conferat primū habitum Fidei, sed augmentum.

2. Spei.

De Motu Spei, patet ex eodem Consilio: Ut enim iustificeris per baptismum, debes sperare gratiam & remissionem per ipsum ex Christi meritis: ob hanc enim causam baptismum petis.

3. Pœnitentiæ.

De Motu Pœnitentiæ, colligitur ex eodē Conc. sess. 6. c. 6. & sess. 14. c. 4. ubi dicit, *Hunc motum contritionis quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum, necessarium fuisse*: ubi nomen Contritionis Concilium accipit latè pro pœnitentia, ut comprehendat etiam attritionem: quod patet ex eius descriptione. Idè colligitur ex Scripturis Actor. 2. Pœnitentini, & baptizetur unusquisque vestrum: ubi Petrus requirit pœnitentiam à baptizandis. Et Lucè 13. *Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis*.

In eo, qui non peccavit mortaliter, non est necessaria pœnitentia, sed propositum servandi legem Christi.

Aduerte tamen, Eum qui non peccavit mortaliter, non opus habere pœnitentia, ut sanctificetur per baptismum: Sed sufficere ei propositum servandi legem Christi. Ratio est, Quia pœnitentia, solum est necessaria, ubi sunt peccata proprià voluntate commissa: pœnitentia enim est retractatio & displicentia prioris voluntatis, seu voluntariæ actionis. Unde, ut ille etià sine Sacramento possit sanctificari, non opus est pœnitentiâ; sed solum opus est actu dilectionis Dei super omnia, quo ad statum supernaturalem eleuetur. Quòd tamen necessarium illi sit propositum servandi legem Christi, patet, quia Deus non iustificat adultum nisi voluntariè consentientem, & amicitiam divinam amplectentem, ut rectè ait D. Thomas: id enim postulat dignitas divinæ amicitie & cœlestiū bonorum. Ut autem censetur consentire, requiritur propositum servandi mandata Christi, in quibus iustitia consistit. Non tamen opus est, ut hoc propositum procedat ex dilectione Dei super omnia, si

Sacramento sit sanctificandus, quia neque in peccatore id necessarium est si Sacramento sit sanctificandus; sed sufficit, ut procedat ex aliquo amore, vel ex timore gehennæ, vel ex cōsideratione pulchritudinis virtutis, aut turpitudinis peccati: hæc enim motiva sufficiunt, etiam in peccatore, ut possit iustificari per Sacramenta.

Dico Tertio, Non requiritur, ut hæc pœnitentia sit vera Contritio procedens ex amore Dei super omnia. Sed sufficit Attritio aliqua propter metum gehennæ, vel turpitudinem peccati, vel simile motivum honestum. Quæ tamen Attritio non sit merè naturalis. Neque est necessarium, ut putetur esse Contritio.

13.
Attritio
sufficit cū
Sacramēto
ad iustifi-
cationem.

Prior pars est contra Petrum Soto, & paucos alios. Sed est penè certa; & docet eam D. Th. in 4. dist. 6. q. 1. a. 3. questione. 1. & omnes eius sectatores. Scotus dist. 4. qu. 5. Durandus valdè clarè & benè eadē dist. q. 2. n. 2. Paludanus eadē dist. q. 1. in principio. Colligitur ex Concil. Trident. sess. 14. c. 4. ubi apertè insinuat Attritionem sufficere cum Sacramento Pœnitentiæ: ergo multò magis sufficere cum baptismi, per quem faciliùs venia conceditur. Nec obstat, quòd idem Concilium sess. 6. c. 6. videatur requirere aliquam contritionem; quia non loquitur de dispositionibus præcisè necessarijs cum baptismi, sed absolute intendit explicare modum preparationis, qui ab omnibus conceditur, & etià sine Sacramento sufficit.

Explicatur
Tridentinū
Concilium,
quod dicit
sufficere
Attritionem
cum Sacramento
ad iustificationem.

Ratio est, Quia Sacramentum baptismi primariò ad hoc institutum est, ut peccatum deleat, & primam vitam spiritalem conferat: est enim Sacramentum regenerationis, & Sacramentum mortuorum: ergo non est necesse, ut is, qui baptizatur, antè vivat per gratiam. Confirmatur, Quia sicut generatio naturalis per se fit ex privatione forme introducendæ, ita etiam spiritualis. Vide D. Tho. q. 79. a. 3. ad 2. & q. 80. a. 4. ad 2. Et Confirmatur Secundò, Alioquin per baptismum iustificatio non esset facta faciliò, quam erat in lege veteri, sed difficilior; quod est contra perfectionem legis Evangelicæ. Ex his patet secunda pars propositionis, scil. Attritionem cum Sacramento sufficere.

Hæc Attritio
debet
aliquo
modo esse
supernaturalis.

Tertia pars, hanc Attritionem debere esse aliquo modo supernaturalem, colligitur ex eodem Concilio sess. 14. c. 4. ubi dicit hanc Attritionem esse Dei donum, & Spiritus S. impulsam. Et probatur, Quia homo non potest nature viribus se ad gratiam vltimo modo disponere; ut passim docent Concilia Arausicanum, Milevitanum, & Patres: ergo hæc Attritio, quæ est proxima dispositio ad gratiam in Sacramento obtinendam, non potest esse omnino naturalis. Confirmatur; Quia alioqui solis nature viribus posset homo pœnitere sicut oportet, ut ei iustificationis gratia conferatur: quod apertè damnatur à Concilio Tridentino sess. 6. can. 3. & loquitur ibi Concilium generatim, ita ut comprehendat etiam iustificationem per sacramentum, ut patet ex serie illius sessionis.

Hinc sequitur, Dolorem merè humanum, ut propter infamiam, mortem, vel damna temporalia, non sufficere, etiam si iungatur cum proposito emendationis. Quod est cōtra Dom. Soto in hunc art. & Melchiorē Canum Relectione de Pœnitentia par. 3. Etsi enim is, qui habet tale dolorem non ponat obicè peccando, tamen caret sufficienti dispositione. Nec satis est, quòd bona fide putet hanc dispositionem sufficere, ut vult Mel. Canus; quia

Dolor merè
humani
non
sufficit, etiam
si quis bona
fide id
putet.

quia bona fides nunquam supplet defectum mediæ necessarij, qualecumque illud medium sit, siue sit dispositio, siue materia, siue forma Sacramenti, siue intentio Ministræ.

N6 requiritur ut pures te esse contritum.

Quarta pars, Quod Attritio non debeat existimari Contritio, est contra Nauarrum cap. 1. Enchiridij num. 37. Sed probatur: Quia hoc solum habet locum, quando Contritio est necessaria ex aliquo diuino præcepto positiuo vel naturali: tunc enim illa existimatio facit, vt homo non peccet in vsu Sacramenti; alioqui per se illa existimatio nihil iuuat, cum sit falsa. Atqui nullum est præceptum diuinum, quo Contritio sit necessaria ad baptismum. Non positiuum; quia id nec Scripturis, nec Traditione continetur: Nec etiam naturale præceptum, quatenus videlicet ratio fide illustrata dicit Sacramenta reuerenter esse tractanda: nam vnumquodque Sacramentum pro modo sue institutionis tractandum est. Atqui ex fine institutionis huius Sacramenti satis constat, hoc reuerenter tractari, si vitam veterem detesteris, & nouam proponas: vnde nihil opus est, vt existimes te esse verè contritum.

14. Attritio etiam sufficit ad remissionem omnium venialium quo ad culpam & penam.

Dico Quarto, Attritio, quæ est sufficiens ad infusionem gratiæ per baptismum, etiã sufficit ad remissionem omnium venialium peccatorum quoad culpam & penam, modò nullius peccati venialis affectus actualis interueniat. Est certa hæc propositio; quia ad totum effectum baptismi Doctores non requirunt, nisi Attritionem. Et Patres suprâ citati generatim docent omnem culpam & penâ remitti, quando non ponitur aliunde impedimentum. Et Confirmatur; Quia si baptismus tunc efficax est ad delenda omnia mortifera, quamuis infinita, quoad culpam & penam vniuersam; cur non etiam omnia venialia?

ARTICVLVS X.

Virum fictione recedente Baptismus consequatur suum effectum?

15. Similitudo D. Thomæ

Respondet D. Thomas Affirmatiuè. Et probat pulcherrima hac similitudine: Sicut simul cum corpore graue generatur, mouetur deorsum, nisi sit aliquid prohibens: quo remoto statim incipit moueri deorsum: ita quando quis baptizatur, accipit Characterem quasi formam, & consequitur proprium effectum, qui est gratia remittens omnia peccata: impeditur autem quandoque per fictionem. Vnde oportet, quòd remota eâ per penitentiam, baptismus statim consequatur suum effectum.

Glossa.

Notandum est, Glossam in Capit. Tunc valere. de Consecrat. dist. 4. existimare virtute solius Penitentia, gratiam & remissionem dari fictione recedente, & iuxta hanc sententiam dicendum esset, peccatum originale, & reliqua quæ baptismum antecedunt, remitti per penitentiam, non quidem directè, sed concomitanter, quatenus per Sacramentum Penitentia datur gratia, cum qua nullum peccatum mortiferum potest consistere.

16. Conclusio affirmans.

Verum tenendū est, Recedente fictione, siue id fiat per contritionem, siue per attritionem vnâ cum Sacramento Penitentia, redire omnem effectum baptismi, quem initio contulisset. Ita D. Thom. loco citato, & communis sententia Doctorum dist. 4.

Probatur Primò, Ex Scripturis: Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest intrare in regnum Dei. Atqui si baptismi gratia non redit ablata fictione, ille non renascitur ex aqua & Spiritu sancto: ergo non posset saluari. Dices, Sufficit votum baptismi, vt renascatur. Contra: Quia votum non habet locum, postquam reipsa baptismus datus est; votum enim respicit baptismum futurum. At baptismus semel receptus non potest repeti.

Scripturæ.

Probatur Secundo, Ex Patribus: D. August. lib. 1. de Baptismo c. 2. Tunc valere incipit ad salutem baptismus, cum illa fictio veraci confessione recesserit, quæ corde in malitia, vel sacrilegio perseverante, peccatorum abluentionem non sinebat fieri. Quod si gratia & remissio non conferretur vi baptismi, falsum esset tunc baptismum incipere valere ad salutem: sola enim penitentia valeret. Neque rectè ostenderet August. baptismum à fictio susceptum non esse irritum, quod tamen ibi intendit. Cyprianus serm. de Passione Christi, Licet indigni sint qui accipiunt, Sacramentorum tamen reuerentia, & propinquitatē ad Deum parat accessum, & vbi redierint ad cor, constat abluentionis donum, & redit effectus munerum; nec alias queri aut repeti necesse est salutiferum sacramentum. Idem Cyprianus serm. de Ablutione pedum, enumeratis tribus Sacramentis quæ repeti non possunt, ait; Reuersis dat, vt eis iterum possint Sacramenta iniuriata prodesse; quorum si penitentia non subesset, nullo modo deinceps experiri possent effectum. Hic aperte docet trium Sacramentorum amissam gratiam redire.

Augustin.

Cyprian.

Probatur Tertio, Ratione. Prima est, Quia proprium remedium peccati originalis est baptismus: ergo recedente fictione baptismus vim suam exerit, vel certè peccatū originis non remittitur. Consequentia patet. Antecedens probatur, tūm ex illo Ioan. 3. Nisi quis renatus &c. Tum ex Concilio Tridentino sess. 6. c. 4. vbi Concilium ait, Translationem ex statu peccati originis ad statum gratia, non posse fieri sine lauacro generationis, aut eius voto: sed votum hic locum non habet, quia respicit futurum: ergo remissio peccati originalis fit per Baptismum reipsa ante susceptum. Secunda ratio est, Peccata ante baptismum commissa non possunt remitti per claus Ecclesiæ, quia non sunt commissa à subdito Ecclesiæ: ergo solum per baptismum. Confirmatur, Quia alioquin essent aliqua peccata in homine viatore nullo remedio à Christo instituto expiabilia: quod est contra efficaciam Passionis Christi.

16. Ratio conclusio nis.

DVBIVM I.

Virum recedente fictione Baptismus totum effectum conferat, quem contulisset, si fictio non intercessisset?

Respondet & Dico Primò, Conferat totum effectum extensiuè, scilicet gratiam sanctificantem, remissionem peccati originalis, & omnium peccatorum mortalium, & venialium ante baptismum commissorum, & omnem penam his respondentem. Ratio est, Quia gratia confertur in baptismo per modum regenerationis spiritualis, ac proinde perfectò modo, ita vt peccatum, & quidquid directè ex peccato sequitur, penitus excludatur: sicut forma, quæ per generationem confertur, excludit totam priuationem oppositam, & omnia illi annexa & consequentia.

17. Baptismus remittens conferat totum effectum extensiuè.

Dices,

Veniale
cui actu
afficitur,
non remittitur.

Dices, Quid si eo momento, quo tollitur fictio, seu impedimentum baptismi, adsit affectus peccati venialis. Respondeo: Hoc peccatum veniale tunc non remittetur: tum quia repugnat, ut aliud peccatum actu sit, & tamen simul condonetur, praesertim quoad culpam: tum quia affectus iste sequitur baptismum realem, unde per baptismum remitti nequit, sicut nec vllum aliud peccatum quod baptismum sequitur. Alia tamen peccata venialia ante baptismum commissa remittentur, etiam si tunc eiusdem speciei affectus venialis insit. Ratio est, Quia peccata venialia post sunt separatim remitti secundum poenam & culpam.

18
In reuiviscencia soli conferatur minima gratia, quae datur infantibus.

Dico Secundò, Probabilius est, non conferri recedente fictione totam perfectionem gratiae inensuam, quae antea fuisset collata cum debita dispositione, sed solum minimam gratiam, quae datur infantibus. Quod ut intelligatur:

Suppono Primò, Esse aliquam minimam gratiam baptismalem, quae sit v. g. ut duo, quae ipsi Sacramento precise considerato, respectu subiecti nullam dispositionem habentis, appensa est. Ratio supposita est, quia ubi nulla est dispositio, non potest aliquid relinquere, quo detracto effectus possit fieri minor.

Suppono Secundò, Hanc gratiam minimam baptismalem dari infantibus, quia nullam dispositionem bonam adferunt, sed solum carent impedimento: quod fit, ut omnes adulti, qui aliquam bonam dispositionem quantumvis parvam adferunt, plus accipiant, quam infantes; ut communiter Doctores docent, & colligitur ex dictis supra artic. 8. & ex Tridentino Concilio sess. 6. cap. 7.

Nunc probatur Conclusio: Quia contritio illa, qua tollitur fictio, non habet se tanquam dispositio ad baptismum, sed solum tanquam remouens impedimentum operationis illius: ergo illa anima se habet ad baptismum, veluti carens impedimento, sine omni dispositione positua.

Dices, Illa contritio potest esse dispositio ad effectum baptismi nunc conferendum, licet non sit dispositio ad ipsum Sacramentum; & sic effectus baptismi crescat pro ratione dispositionis contritionis. Sed hoc non rectè dicitur: Quia baptismus iam ante collatus est, & effectus similiter quantum est ex vi baptismi. Verum quia subiectum capax tunc non erat, mansit in acceptatione diuina, donec tolleretur impedimentum. Ergo effectus baptismi non est metiendus ex contritione, quae postea superuenit, sed ex conditione baptismi, quam secundum se habuit dum daretur: Deus enim acceptat baptismum secundum conditionem quam habet dum reipsa datur, non autem secundum conditionem quam subiectum aliquando habebit: sic enim in consulo acceptaret ad incertum effectum. Confirmatur à simili: Quia opera bona iustorum solum acceptantur à Deo secundum conditionem, quam habent, dum fiunt: unde si contingat ea per peccatum mortificari, & postea per poenitentiam reuiuiscere, non reuiuiscunt secundum conditionem poenitentiae, qua tollitur eorum impedimentum, sed secundum conditionem in qua sunt acceptata: ut amplius dicitur suo loco.

Contritio per quam baptismus reuiuiscit, non auget eius effectum.

DVBIVM II.

Quis actus necessarius est ad tollendam fictionem, (id est, indispositionem negativam vel contrariam) ut baptismus effectum suum habeat?

Respondeo & Dico Primò, Si in ipsa susceptione Baptismi commissum sit peccatum mortale, vel post eam, necessaria est contritio, vel attritio cum Sacramento Poenitentiae, ut baptismi impedimentum seu fictio tollatur. Patet hoc ex D. Thoma hoc loco ad 2. & ex D. Augustino lib. 1. de Baptismo cap. 12. Ratio est, Quia baptismus non potest conferre suum effectum, quamdiu inest aliqua culpa mortifera, quae per ipsum baptismum non potest tolli: sed peccatum mortale commissum in susceptione baptismi, vel postea, non potest tolli per baptismum: ergo non potest baptismus conferre suum effectum, nisi aliud remedium adhibeatur, quo hoc peccatum tollatur; quod remedium non est aliud, quam contritio, vel attritio cum Sacramento; uti nunc suppono.

19
Si mortale commissum in ipsa susceptione baptismi, vel post eam, est opus contritione vel attritione cum Sacramento.

Dices Primò, Cur baptismus non potest indirectè, vel cõcomitanter delere peccata post ipsum commissã, sicut Sacramentum Poenitentiae delere peccata oblita concomitanter, & similiter Eucharistia, quae tamen non poterat delere directè?

Respondeo, Quia nullum Sacramentum potest delere peccata futura, sed solum ea, quae ante eius susceptionem commissã sunt: unde pro illis, quae postea sunt commissã, opus est remedio nouo, quod per se sit sufficiens. Quare hic opus est contritione, vel saltem attritione cum Sacramento Poenitentiae; nam solum hisce duobus modis, peccatum mortale cognitum commissum post baptismum, potest deleri. Dico, Cognitum: quia si exciderit memoria, & bona fide cum attritione aliud Sacramentum suscipiatur, delebitur illud peccatum, & baptismus effectum suum conferet.

Dices Secundò, Saltem illud peccatum, quod in ipsa susceptione com mittitur, poterit, recedente fictione, baptismò deleri; quia non est posterius baptismò.

Respondeo, Etsi tempore non sit baptismò posterius hoc peccatum, est posterius ordine naturae: Tum, quia resultat ex ipsa susceptione baptismi in subiecto indisposito: subiectum autem indispositum suscipere baptismi substantiam est posterius naturã, quam ipsa baptismi substantia: Tum, quia intelligitur resultare in homine habente Characterem baptismalem: nam baptismus prius naturã respicit subiectum ut dispositum ad Characterem, quam dispositum ad gratiam: praesertim cum & ipse Character sit veluti potentia passiva ad gratiam baptismalem, & ceterorum Sacramentorum: ergo baptismus prius naturã confert Characterem, quam gratiam; & proinde prius naturã in subiecto intelligitur esse Characterem, quam gratiae infusio impediri. Adde: Etiam si hoc peccatum sacrilegè susceptionis solum concipiatur ut concomitans baptismum, tamen non potest per baptismum remitti; quia ex natura sua directè repugnat effectui baptismi. Unde hoc peccatum non potest remitti, nisi per Sacramentum Poenitentiae in re vel in voto.

Cur peccatum sacrilegè susceptionis non possit per baptismum deleri.

Petes, Cum tollitur fictio per Sacramentum Poenitentiae, vtrum Sacramentum prius confert gratiam, Poenitentia an Baptismus?

20

F f f iij Respon-

Baptismus
& Pœnitentia simul
naturâ gra-
tiam con-
ferunt.

Respondeo, Vtrumque simul naturâ, tanquam
duæ partiales causæ constituentes vnâ integrâ,
conferunt totam gratiam, & delent omnia pecca-
ta. Ratio est, Quia operantur cum mutua de-
pendentia & auxilio. Sicut si tu possis pondus
ducentarum librarum mouere, ego verò pondus
centum, & hæc duo pondera sint connexa, neu-
ter sine altero poterit: vtroque tamen conniten-
te, totum pondus, veluti ab vna integrâ & adæ-
quata causa mouebitur. Sic Baptismus per se non
potest, nisi tantam gratiam dare, & delere pecca-
ta ante ipsûm commissa: Pœnitentiâ verò tan-
tam, & delere peccata post baptismum commissa.
Hæc autem peccata in illo homine sunt connexa,
ita vt vnû sine altero tolli nequeat. Quare oportet
vtrumque Sacramentum concurrere, & vicissim
se iuuare, ac proinde simul naturâ operari.
Nam vbi est mutua dependentia, ibi non est natu-
ræ prioritas, sed similtas.

Dices, Prius est impedimentum tolli, quàm
baptismum operari: sed impedimentum baptismi
est peccatum commissum in susceptione, vel post:
ergo hoc peccatum debet tolli prius, quàm bap-
tismus operetur: ac proinde operatio Pœnitenti-
æ, qua tollitur hoc peccatum, erit prior.

Respondeo, Remotio impedimenti non est
prior, quàm operatio rei impeditæ, quando im-
pedimentum remouetur per cooperationem circa
rem connexam; vt patet in duobus mouentibus
illud pondus; nam vicissim sibi cooperando tol-
lunt impedimentum mutue operationis. Sedes
est, quando remotio impedimētī fit per actionem
præuiam, & circa rem omnino distinctam: tunc
enim remotio impedimētī est prior naturâ, quàm
operatio rei impeditæ.

Dico Secundò, Si nec in ipsa susceptione bap-
tismi, nec postea commissum sit peccatum mor-
tale; tamen baptismus irritò effectu susceptus sit,
eo quòd necessaria dispositio deesset, sufficiet at-
tritio vt baptismus gratiam & reliquos omnes ef-
fectus suos cõferat. Docet Paludanus dist. 4. q. 5.
& Scotus ibidem. Durandus qu. 4.

Probatum Primò, Quia attritio ista satis fuisse
ad effectû baptismi, si simul cum baptismo extitisset:
ergo etiâ sufficiet quâuis postea superueniat;
quia nullum nouum impedimentû accessit. Pro-
batum Secundò, Quia omnia peccata huius homi-
nis directè per baptismû possunt remitti, cû om-
nia sint facta ante baptismum: ergo nõ necessariò
requirunt aliquid aliud quàm dispositionem, quæ
sufficit baptismi, quæ est attritio. Et Confirmatur,
Quia hæc peccata non requirunt Sacramen-
tum Pœnitentiæ: materia enim Sacramenti Pœ-
nitentiæ solum sunt peccata commissa post bap-
tismum, vt docet Concil. Trident. sess. 14. cap. 1. 2.
& 5. Neque etiam requirunt contritionem, quæ
contritio in noua lege non delet peccatum mor-
tiferum, nisi quatenus continet votum alicuius
Sacramenti; quod votum non potest hic habere
locum, quia deberet respicere Sacramentum Pœ-
nitentiæ, quod non se extendit ad peccata ante
baptismum commissa. Probatum Tertio, allata ra-
tione: Quia in hoc casu totum impedimentum

operationis baptismi est carentia dispositionis ne-
cessariæ: ergo simulatque hæc carentia fuerit sub-
lata, operabitur baptismus: tollitur autem attri-
tione: ergo attritio sufficit.

DVBIUM III.

Vnum solius baptismi sit proprium, vt eius
effectus redeat?

Respondeo, Probabilissimum est, id etiam
commune esse alijs Sacramentis Characterē
imprimētibus: quod est contra Dominicū Soto
dist. 6. qu. 1. art. 8. qui id putat esse solius bap-
tismi. Sed nostram sententiam docet D. Thomas in
4. dist. 4. qu. 3. art. 2. quæstioncula 3. & Alexan-
der, Bonauentura, Maior, Paludanus, & ferè re-
centiores. Probatum duplici ratione: Prima est
D. Thomæ supra num. 15. relata, quæ si aliquid
valet in Baptismo, etiam valet in Confirmatione,
& Ordine. Secunda Ratio est: Nisi posset illa
gratia recuperari; non benè prospectum esset ho-
minibus in hac imbecillitate vitæ, quæ gratia fa-
cilè amittitur. Quod patet, quia per hæc Sacra-
menta Confirmationis & Ordinis constituuntur
homines in quodâ statu immobili, ad quem opus
habent gratia sacramentali: ergo nisi gratia, quæ
datur ad huius status functiones, posset recupera-
ri, manebit homo obligatus ad functiones sine
gratia illis functionibus propria; quod non est cõ-
sentaneum suauis prouidentia Dei.

Eodem argumento probari potest reuiuiscere
etiam gratiam Sacramenti Matrimonij, quia hoc
Sacramentum tribuit statum immobilem. Item
extremæ Vnctionis, quia hoc Sacramentum non
potest repeti manente statu eiusdē morbi; cûm ta-
men hæc gratia in illa extrema lucta fit tantoperè
necessaria.

Idem facillè probari potest de Pœnitentiâ, si
hoc Sacramentum potest esse informe; id est, sine
effectu, saluâ substantiâ. Probatum, quia non teneor
peccatum mortiferum secundò confiteri, quod
antè in confessione, etsi informi, explicui, vt om-
nes fatentur: ergo hoc peccatû non remittitur per
sequentem absolutionem; alioquin in sequenti
confessione fuisse explicandum: ergo remittitur
per præcedentem, cuius effectus fuerat impeditus.

De Eucharistia res est magis incerta: est tamen
satis probabile in quodam casu; scilicet, Si quis in
peccato communicauerit, & ante corruptionem
specierum, pœnitentiâ concipiat.

Ratio generalis est: Quia Sacramentû est opus
Christi, ac proinde ex se est opus viuum & efficax
gratiæ: ergo quamuis per fictionem possit quo-
dammodò mortificari, sic vt eius effectus impe-
diatur, tamen fictione recedente statim viuifica-
tur, & suam efficaciam exerit, secundum quam
in acceptatione diuina manet. Sicut opera iusto-
rum facta in statu gratiæ, etsi per peccatum super-
ueniens possint quodammodò mortificari, ita vt
eorum effectus impediatur, tamen peccato rece-
dente, statim reuiuiscunt, habentque efficaciam
respectu gratiæ & gloriæ.

21
Si nec in
susceptio-
ne, nec post,
commissum
est peccatum,
sufficit attri-
tione.

22
Reuiuif-
centia con-
uenit Sa-
cramentis
Characterē
rem imprī-
mentibus.

Item Mat-
rimonio
& extremæ
Vnctionis.

Pœnitenti-
æ.

Eucharis-
tiæ.

Ratio ge-
neralis.

QVÆ.